

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33887
Nom	Història de l'art del segle XX
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1006 - Grau d' Història de l'Art	Facultat de Geografia i Història	3	Segon quadrimestre
1902 - Formació per a la qualificació específica (R.D 860/2010)	Facultat de Geografia i Història	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1006 - Grau d' Història de l'Art	16 - Historia del arte contemporáneo. Historia del cine	Obligatòria
1902 - Formació per a la qualificació específica (R.D 860/2010)	4 - Història de l'Art	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
MARTIN MARTINEZ, JOSE	230 - Història de l'Art
PEREZ OCHANDO, LUIS	230 - Història de l'Art

RESUM

L'assignatura “Història de l'Art del segle XX” forma part de les matèries obligatòries del Grau d'Història de l'Art, té una càrrega de 6 crèdits ETCS i comprén un recorregut cronològic pels diferents corrents artístics del segle XX fins a 1970. El que pretén és comprendre de forma generalitzada la conformació dels orígens de l'art i l'arquitectura i el seu desenvolupament al llarg del segle XX, fins a la dècada dels 70. La matèria s'estructura en 4 àrees temàtiques que comprenen la irrupció de les avantguardes fins a la I Guerra Mundial; les tendències artístiques de les arts plàstiques i l'arquitectura en el període d'entreguerres; les noves avantguardes artístiques després de la segona Guerra Mundial; per a concloure amb la desmaterialització de l'art.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Coneixements bàsics d'Història de l'Art

Capacitat oral i escrita per a desenvolupar temàtiques pròpies de l'assignatura

Coneixements bàsics per a navegar per internet

COMPETÈNCIES

1006 - Grau d' Història de l'Art

- Capacitat d'anàlisi i de síntesi a partir de la informació procedent dels diversos continguts de la història d'art i la seua aplicació en l'activitat professional.
- Capacitat per aplicar els coneixements bàsics a futures situacions professionals, mitjançant l'organització i la planificació adequades dels continguts de la història de l'art.
- Capacitat per transmetre informació, tant oral com escrita, a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Desenvolupar un compromís amb els valors democràtics i la cultura de la pau en el marc de les activitats artístiques.
- Compromís amb els drets fonamentals referits a la igualtat d'oportunitats entre homes i dones.
- Desenvolupar activitats que faciliten la integració de les persones amb discapacitat.
- Reconeixement de la diversitat i multiculturalitat a través del coneixement d'altres cultures.
- Capacitat per expressar de forma oral i escrita en la llengua pròpia i almenys en una llengua estrangera.
- Capacitat per aplicar eines informàtiques i ús de les xarxes que permeten l'establiment de contactes nacionals i internacionals.
- Prendre contacte directe amb les obres artístiques mitjançant visites als monuments històrics, museus i exposicions que mostren al públic aquest tipus d'obres.
- Capacitat de lectura de l'entorn a partir de l'anàlisi, l'observació i la deducció de la informació procedent de les obres artístiques produïdes al llarg de la història.
- Valoració de la producció artística sota la perspectiva de la sostenibilitat, forjant valors i actituds que contribuïsquen al desenvolupament sostenible de l'entorn.
- Coneixement crític de les coordenades espaciotemporals de la història de l'art.
- Coneixement de l'art contemporani.

- Coneixement del cinema i altres mitjans audiovisuals.
- Coneixement de la bibliografia actualitzada, anàlisi crítica d'aquesta, i capacitat per realitzar una síntesi a partir d'un posicionament crític.
- Saber aplicar els coneixements instrumentals aplicats a la història de l'art per interpretar i manejar gràfics, fotografies, imatge en moviment, informàtica i materials de l'obra d'art.
- Saber aplicar els coneixements comprensius d'idiomes moderns, incidint en el vocabulari tècnic.
- Motivació per la qualitat a través d'un compromís ètic personal amb l'entorn professional.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

1r.- Conèixer les característiques, funcions i línies bàsiques de la producció artística, la seua funció, el seu entorn cultural i la seua evolució, incorporant sempre l'obra d'art al context social, econòmic, polític i ideològic.

2n.- Conèixer i interpretar la teoria de l'art i el pensament estètic dins dels diferents contextos culturals, socials, econòmics, polítics i ideològics que han condicionat els discursos, l'estètica, la funció, les tècniques i els llenguatges formals de l'art del segle XX.

3r.- Conèixer específicament les fonts, les tendències, els artistes i les obres més importants i representatius de cada un dels corrents artístics del segle XX.

4t.- Conèixer els distints enfocaments metodològics de la Història de l'Art del segle XX i capacitat per a aplicar-los en la realització de treballs específics de la bibliogràfics, estats de la qüestió, i/o anàlisi i interpretació de les fonts, documentals, literàries o dels *mass-media*.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La irrupció de les avantguardes

Introducció a l'art del segle XX. Els conceptes art contemporani, art modern i avantguarda. Els orígens de l'arquitectura moderna. El descobriment de l'art primitiu. Fauvisme i primer expressionisme alemany. La revolució cubista. La proclama futurista. El naixement de l'art abstracte."

2. Les avantguardes d'entreguerres

Constructivisme rus. Neoplasticismo holandés. L'arquitectura del Moviment Modern i la Bauhaus. El dadaisme i les fronteres de l'art. El moviment surrealista. Art modern, realisme i compromís polític en els anys 20 i 30.

3. Les segones avantguardes

El classicisme del Moviment Modern. Informalisme europeu i expressionisme abstracte nord-americà. Neofiguració, realisme crític i Art pop. Tendències neoconcretas, Op art i art cinètic. Abstracció postpictòrica i minimalisme.

4. La desmaterialització de l'obra artística

Art d'acció: happening, performance i Body art. Art processual: art povera i Land art. Art conceptual i les seues tendències. Retorn i reafirmació de la pintura.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	45,00	100
Pràctiques en aula	15,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	20,00	0
Lectures de material complementari	15,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	45,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT**A. Tres hores de classe presencial per setmana.**

Estes hores es distribuïran de la manera següent:

- 1) Classes teòriques impartides pels/les professors/-es (30 hores/curs)

Estes classes tindran una duració de 2 hores a la setmana, en les quals el professorat exposarà a l'alumne/a els aspectes essencials de la matèria, tractaran de sistematitzar els continguts i proporcionaran i facilitaran bibliografia per a la preparació de l'examen.

- 2) Classes pràctiques (15 hores/curs)

La realització d'exercicis pràctics tindrà lloc durant 1 hora a la setmana dins de les classes presencials establides.

L'objectiu és ajudar l'alumne/a en l'exercici de la lectura, l'anàlisi i la comprensió dels textos, anàlisi d'obres d'art i treballs publicats que es faciliten en la bibliografia de referència.

B. Assistència a seminaris o activitats complementàries

Dins d'este apartat s'inclou l'assistència obligatòria de l'alumnat a una activitat, organitzada pels docents de l'assignatura, com a visites fora de l'aula a museus, col·leccions i monuments o l'assistència a conferències i/o seminaris monogràfics. Perquè siga valorada l'activitat, s'haurà d'entregar una memòria, les característiques i estructura de la qual es comunicaran a l'alumne/a amb anterioritat a la realització de l'activitat. El conjunt de les activitats pràctiques dins i fora de l'aula seran entregades per escrit per a l'avaluació final.

C. Assistència a tutories no programades

L'alumne/a podrà assistir a les hores d'atenció que el professorat tinga establides a fi de realitzar consultes sobre qualsevol aspecte o dubte relacionat amb l'assignatura.

D. Assistència a tutories programades

L'alumne/a podrà assistir a tutories programades per part del professorat amb la finalitat d'ampliar aspectes teoricopràctics, en sessions programades fora de l'horari docent.

AVALUACIÓ

S'avaluarà:

1r El seguiment de la preparació de les classes teòriques i de les classes pràctiques. Este control tindrà lloc a través dels exercicis i comentaris de textos, així com les anàlisis d'obres artístiques, realitzats en les classes pràctiques, en les que s'avaluarà la participació de l'alumne/a en el debat establert, així com els exercicis escrits que han d'entregar-se als professors (treballs individuals).

2n L'assistència a seminaris o activitats complementàries, dels que caldrà presentar una memòria per a la seua avaluació final. Este apartat es complementarà amb el control de les lectures recomanades per a la preparació de les classes presencials.

3r L'examen final, en el que es valoraran tant l'exposició dels coneixements teòrics adquirits com la seua aplicació pràctica.

El percentatge exacte que representa cada un d'estos aspectes en la nota final és el següent:

Prova escrita: examen 60 %

Lectures i activitats complementàries 20 %

Avaluació de treballs individuals 20 %

TOTAL 100 %

Per a la segona convocatòria, el professor o la professora tindran necessàriament en compte les qualificacions obtingudes durant el curs en les diverses tasques i activitats realitzades al marge de les proves escrites. No obstant això, les qualificacions de les proves de preparació de classes teòriques, controls de lectura, treballs pràctics i activitats complementàries només seran considerades en les dos primeres convocatòries. En el cas que no s'hagen realitzat les activitats durant el curs, no es computarà en la nota final de la segona convocatòria la part que correspon a elles en la qualificació final. En la segona convocatòria no s'admeten treballs ni es recupera el control de lectura, només es realitza l'examen.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- BENEVOLO, L., Historia de la arquitectura moderna, Barcelona, Gustavo Gili, 1999 (8ª ed.)
- CALVO SERRALLER, F., Arte Contemporáneo, Madrid, Taurus, 2001
- KRAUSS, R., La originalidad de la vanguardia y otros mitos modernos, Madrid, Alianza,
- LUCIE-SMITH, E., Movimientos artísticos desde 1945, Barcelona, Destino, 1995
- LUCIE-SMITH, E., Artes visuales en el siglo XX, Colonia, Konemann, 2000.
- MARCHAN FIZ, S., Las vanguardias históricas y sus sombras (1917-1930). Summa Artis, Historia general del arte, vol. XXXIX, Madrid, Espasa Calpe, 1995
- MICHELI, M. de, Las vanguardias artísticas del siglo XX, Madrid, Alianza, 1979
- PATUEL, P., Arte Actual, Valencia, Nau Llibres, 2010
- RAMÍREZ, J.A., (dir.), El mundo contemporáneo, Historia del Arte, Madrid, Alianza, 1997, Vol. 4
- STANGOS, N., Conceptos de arte moderno, Madrid, Alianza, 1986 (edición revisada y aumentada en Barcelona, Ediciones Destino, 2000).
- WALTER, I.F., Arte del siglo XX. Pintura, Escultura, Nuevos Medios, Fotografía, Barcelona, Taschen, 2001
- DE FUSCO, R., Historia de la arquitectura contemporánea, Madrid: Celeste, 1992.
- FOSTER, H. et al. Arte desde 1900. Modernidad, antimodernidad, posmodernidad, Tres Cantos (Madrid): Akal, 2006.
- GOMPERTZ, W., ¿Qué estás mirando? 150 años de arte moderno en un abrir y cerrar de ojos, Madrid: Taurus, 2013.

- TIETZ, J., Historia de la arquitectura del siglo XX, Colonia: Könemann, 1998.

Complementàries

- ASHTON, D., La Escuela de Nueva York, París: Thames & Hudson, 1999
- FIEDLER, J. y FEIERABEND, P., Bauhaus, Barcelona, Könemann Verlagsgesellschaft, 2000
- GOLDBERG, R., Performance Art. Desde el futurismo hasta el presente, Barcelona, Destino, 1998
- KRAUSS, R.E., Pasajes de la escultura moderna, Madrid, AKAL, 2002
- LIPPARD, L., Seis Años: La desmaterialización del objeto artístico de 1966 a 1972, Madrid, AKAL, 2004
- MARZONA, D., Arte Minimalista, Madrid, Taschen, 2004
- OSTERWOLD, T., Pop Art, Colonia, Taschen, 1992
- RAQUEJO, T., Land Art, Hondarribia, Guipúzcoa, Nerea, 1998
- GRANÉS, C., El puño invisible. Arte, revolución y un siglo de cambios culturales, Madrid: Taurus, 2011.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

MODALITAT DE DOCÈNCIA SEMIPRESENCIAL

1. Continguts

Es mantenen els continguts inicialment recollits a la guia docent

2. Volum de treball i planificació de la docència

Es manté el pes de les diferents activitats que sumen les hores de dedicació en crèdits ECTS marcades en la guia docent original. Per a garantir les mesures de distància i seguretat, les hores teòriques(T) tindran una presencialitat del 50%, amb la rotació per setmanes altes dels estudiants dividits en dos subgrups per ordre alfabètic. Les hores d'activitats complementàries (hora setmanal P, 15h. en total) es realitzaran de forma no presencial. Les ampliacions a les Guies docents dels diferents grups de l'assignatura recolliran les especificacions de la planificació docent per a cada grup.

3. Metodologia docent

Classe presencial teòric-pràctica amb assistència del 50% de l'estudiantat per setmanes altes que, segons la planificació del professorat responsable, o bé podran ser seguides per l'altre 50% per videoconferència síncrona a través de la plataforma Blackboard Collaborate, o bé es complementarà amb diferents tipus de materials i activitats a través de l'Aula Virtual. La planificació de la docència s'especificarà a principi de curs.

Les tutories es faran de forma no presencial (a través del correu corporatiu de la UV) o de forma presencial prèvia cita concertada amb el professor.

En el cas que la situació sanitària canvie i no siga possible l'accés a les instal·lacions de la Universitat, la docència i tutories es desenvoluparan en la seua totalitat de forma no presencial. En eixe cas, les adaptacions corresponents seran comunicades a l'estudiantat a través de l'Aula Virtual.

4. Avaluació

Es mantenen els criteris d'avaluació fixats a la guia docent. En l'ampliació a la Guia Docent de cada grup s'especificaran les proves que componen l'avaluació.

Si en les dates marcades per a l'examen final presencial al calendari oficial les instal·lacions de la Universitat estigueren tancades, l'examen presencial serà substituït per una prova a realitzar online.

5. Referències bibliogràfiques

Es manté la bibliografia recomanada a la Guia Docent. En el cas que la situació sanitària canvie i no siga possible l'accés a la bibliografia recomanada, aquesta es substituirà per materials accessibles online.